

פחד דוד

פרשת
נשא
ה' סיון
תשע"ט
976

בחז"ל קוראים פרשת במדבר

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי **מושה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:26 | 7:18 | 7:23 | 7:08 **הדלקת נרות**

8:25 | 8:29 | 8:28 | 8:25 **מוצאי שבת**

9:09 | 9:15 | 9:12 | 9:10 **רבינו תם**

משכיל לדוד

עצתו הנבונה של יששכר

"אדם כי ימות באוהל", אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה. כי אי אפשר להשיג את עומק התורה, אלא רק על ידי שמנבל עצמו עליה ועמל בה.

וכמו שמספרים על רבנו שלום משאש זיע"א, כשרצה לערוך איזו תשובה בהלכה מסובכת - לא עצם עין במשך כשתי לילות רצופים, כי זהו עמלה של תורה. וזכורני גם בהקשר הזה כי כדי להתיר עגונה, ישב הגאון רבנו ניסים רביבו זצ"ל על תלמודו ימים ולילות מתוך עמל וטרחא מרובה עד שהסיק שמעתתא אליבא בהלכתא, וכך זוכים לתורה שבעל פה באמצעות עמל ויגיעה. בבחינת "אם בחוקתי תלכו", שתהיו עמלים בתורה.

וזו התשובה לקושיא מדוע לא ציווה הקב"ה על העגלות, כיוון שרצה הקב"ה שדין זה יהא בבחינת תורה שבעל פה. שבני ישראל יערכו שקלא וטריא וישאלו היאך שייך לשאת את המשכן בכל המסעות מבלי העגלות, ואז יסיקו על ידי עמלה של תורה שרצון ה' הוא להקים עגלות. וזה מה שעשו שבט יששכר - הם שהיו ידועים כאנשי תורה העמלים בה, והם שהוציאו דין זה לאשורו שצריך לנדב עגלות לשאת את המשכן. ובוודאי גם לולי היו הם אומרים זאת, הרי הקב"ה היה מצווה זאת. אך הותיר הקב"ה דין זה, כדי ששבט יששכר יעמלו בעמלה של תורה ויחדשו את הדין הזה.

וכל כך שמח הקב"ה בעצה של יששכר, עד שאמרו חכמינו ז"ל (מדרש רבה נשא י"ב) שאותם שנים עשר בקר שנדבו הנשיאים בעצת יששכר נשארו חיים וקיימים עד ימי שלמה המלך ע"ה ואז הקריבם שלמה המלך. ותנא משום רבי מאיר אומר, עד עכשיו הן קיימות לא הוממו ולא הזקינו שנאמר "והיו לעבוד את עבודת אוהל מועד". "והיו" בהוויתן יהו, ללמדך עד כמה הקב"ה שמח באדם שעוסק ועמל בתורה ומסיק הלכה למעשה מתוך יגיעה. לכן ציווה הקב"ה למשה "קח מאיתם" אני רוצה בנדבה זו שבאה על ידי עצת יששכר ותורת אמת היא עצה זו. ומרמוז עניין זה במילה "מאתם" אותיות "אמת" שניתנה במ' ימים, כלומר זוהי תורת אמת שניתנה בארבעים יום, ויש לי שמחה בתורה זו.

מכאן יש ללמוד כי כשם שהקימו עם ישראל את המשכן, כך צריך כל אדם להקים את המשכן שלו עצמו - על ידי שישקיע עצמו בעולמה של תורה ויטרח עליה להשיגה, ויתייגע בה יגיעה אמיתית ורק על ידי כך יזכה לשלווה ונחת בעולם הבא, כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. אך מי שלא יעמול בה בעולם הזה - בוודאי שלא יזכה לשלווה ונחת בעולם שכולו טוב ולכן מחובתנו לעמול בכל כוחנו בתורה הקדושה ברמ"ח אברינו ושס"ה גידינו, ועל ידי זה נזכה שישמח בנו הקב"ה ונזכה לכל הברכות האמורות בתורה, אמן.

"וייהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם. ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבתם הם נשיאי המטת הם העומדים על הפקדים. ויביאו את קרבנם לפני ה' שש עגלת צב ושני עשר בקר עגלה על שני הנשיאים ושור לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן" (במדבר ז, א-ג)

מביא רש"י, אמר רבי נתן, מה ראו הנשיאים להתנדב כאן בתחילה ובמלאכת המשכן לא התנדבו תחילה. אלא כך אמרו הנשיאים, יתנדבו הציבור מה שיתנדבו ומה שמחסירין אנו משלימים. כיון שראו שהשלימו ציבור את הכל שנאמר "והמלאכה הייתה דים" אמרו מעתה מה לנו לעשות, הביאו את אבני השוהם והמילואים לאפוד ולחושן, לכן התנדבו כאן תחילה. פירוש כיון שראו שלא הזדרזו כדבעי בנדבת המשכן - זירזו עצמם כאן והביאו תחילה את נדבתם. והביאו שש עגלות צב כדי לשאת את המשכן וכליו, בשעה שנוסעים העם ממקום למקום.

ומי הוא שנתן להם עצה זו להביא עגלות אלו?

אומר המדרש, זה שבט יששכר ולכן הקב"ה נתן שכרם שהקריבו בקרבנות הנשיאים קרבן שני מיד לאחר שבט יהודה. וכותב רש"י למה זכה יששכר, אחת - שהיו ידועים בתורה שנאמר "ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים" ואחת - שהם נתנו עצה לנשיאים להתנדב קורבנות הללו. ומשה רבנו ע"ה לא הסכים לקחת מידם עגלות אלו עד שציווה לו הקב"ה "קח מאתם" שיקבל מהם נדבה זו.

וצריך להתבונן מדוע לא ציווה הקב"ה להכין מלכתחילה שש עגלות צב ובקר כדי לשאת את כל כלי המשכן, הרי בודאי שלא שייך לקחתו בידיים. לפי שקרשי המשכן היו גבוהים, חזקים וכבדים. והיו צריכים לקחתם במסעות על ידי עגלות, וכן את כלי המשכן היו צריכים להעביר ממקום למקום. אמנם נכון שעל הארון נאמר שהיה נושא את נושאיו, אולם שאר כלי המשכן לא שייך לשאת אותם בידיים בכל מסעי בני ישראל. ומדוע לא ציווה הקב"ה על זה עד שבא יששכר ונתן עצה לנשיאים שיביאו עגלות. מדוע?

כדי להבין זאת יש להתבונן שוב בגודל מעלת קבלת התורה שקיבלנו ביום הקדוש - חג השבועות. ידוע כי עיקר קבלת התורה היא על ידי שיהא האדם עמל בתורה, ועיקר עמל התורה היא בתורה שבעל פה. אומנם נכון שניתנה לנו מאת הקב"ה תורה שבכתב ויש בה תרי"ג מצוות, אך טמון הקב"ה בתוך כל מצווה ומצווה תילי תילים של מצוות, וזוהי התורה שבעל פה - שעלינו לעמול ולטרוח ולחדש מתוך התורה שבכתב את כל ההלכות הטמונות בה.

על שמירת השבת נאמרו בתורה מספר פסוקים בודדים "שמור את יום השבת לקדשו". ובאו חכמים וגילו לנו את התורה שבעל פה ונתווספו על מצוות השבת שלושים ותשע אבות מלאכות חמורות, וכל מלאכה ומלאכה מסתעפת להרבה מאוד הלכות, כי זה כל עיקר התורה. וכיצד מגלים את כל רזיה הטמונים בה - אך ורק על ידי עמל ויגיעה כמו שאמרו חז"ל (ברכות סג, ב) על הפסוק

הילולא דצדיקיא

- ה - רבי זאב מזיטומיר
- ו - רבי אברהם מרדכי אלתר האדמו"ר מגור
- ז - הושע בן בארי
- ט - רבי יעקב מאיר
- י - רבי ישמעאל הכהן
- יא - רבי ישעיה משורר
- יב - רבי יצחק יעקב וייס ראב"ד ירושלים

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מי הם בני גרשון?

"נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבתם" (במדבר ד, כב).

עלינו להבין, מה באה התורה להשימנו באומרה "גם הם לבית אבותם"? וכי יעלה על הדעת שלא לפקוד את בני גרשון, הרי כל השבטים נפקדו ומדוע שלא יפקדו את בני גרשון?

בדרך נפלאה כתב רבי ראובן אלבו שליט"א ראש ישיבת 'אור החיים', כי "בני גרשון" הם רמז לאלו שנטו מן הדרך, התגרשו מהתורה והמצוות, וגורשו מעל שולחן אביהם שבשמים.

מצווה אותנו התורה: "נשא את ראש בני גרשון" - אל תדחה ותרחיק אותם, אדרבה, "נשא את ראש בני גרשון", תרומם ותקרב אותם אל אביהם שבשמים.

ואם תרצה לדעת על מה ולמה? על כך מוסיף הכתוב: "גם הם לבית אבתם". גם אם הם עצמם אינם הולכים בדרך הישר, הרי הם חוטרים מגזע היחס. אבותיהם ואבות אבותיהם צדיקים היו, כולם בני אברהם יצחק ויעקב.

בישיבת 'אור החיים' נערך כנס לקראת חג מתן תורה, והגיעו אליו בחורי חמד יקרים מכל קצוות הארץ. אחד מאברכי הישיבה, מלא וגדוש בתורה והלכה, סיפר לנוכחים את סיפורו האישי:

הוא התחנך במקומות רחוקים מתורה, בלי שום סממן יהודי, ואף על פי כן חש תמיד שהאמונה נטועה בלבו, למרות שלא ידע כיצד ליישם זאת בחיי היומיום. הוא שירת כקצין בצבא. במהלך מלחמת לבנון השנייה אירעו לו ניסים גדולים וראה במוחש את השגחתו הפרטית של ה'.

ואז הגיע המפנה הגדול. "כשנכנסתי בשערי אור החיים, התגלה לנגד עיני מחזה מפעים: בית המדרש היה מלא במאות תלמידי ישיבה שלמדו בשאון רב. איזו עוצמה! נהמת התורה שעלתה מבית המדרש היתה חזקה יותר ממאה טנקים שועטים בקרב..."

"בחסדי שמים נכנסתי ללמוד בישיבה וזכיתי להתעלות בתורה. אני מרגיש שכל רגע שאני בישיבה הוא נס גדול יותר מכל הניסים שהיו לי בצבא. אני מרגיש שה' נותן לי יד בכל צעד ושעל".

אם נשאל את עצמנו, איך אותם אברכים יקרים זוכים להגיע לדרגות כאלו? אין ספק שזו זכות אבות. אבות אבותיהם היו בוודאי צדיקים גדולים. מי יודע, אולי הם נכדים של הרמב"ם, של מרן הבית יוסף, של האר"י הקדוש.

אבות אבותיהם הקדושים משקיפים עליהם מגן עדן וממליצים טוב עליהם. הם מאירים את נשמתם ומציתים את ניצוצות הקדושה החבוים בהם.

הוסיף הרב אלבו וסיפר: פגשתי יהודי שאף הוא מצאצאי רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א, וסיפרתי לו שבישיבתנו לומד נכד של רבי אלימלך, שהיה קיבוצניק חילוני וכיום הוא שוקד על התורה ועל העבודה.

זה שקיבוצניק חילוני נהיה אברך ירא שמים - זה לא היה חידוש עבורו. החידוש היה שצאצאו של הצדיק רבי אלימלך לומד בישיבתנו. "באמת?" היה קשה לו להאמין, הרי הצדיק רבי אלימלך היה אשכנזי...

אמרתי לו: "הישיבה שלנו היא קיבוץ גלויות של האור החיים הקדוש, הוא מקבץ אותנו באור הנפלא שלנו!"

"אני חייב לפגוש אותו" אמר, ואכן הגיע לישיבה וראה לנגד עיניו תלמיד חכם וחסיד, זקנו יורד על פי מידותיו, ויראת שמים טהורה נסוכה על פניו.

נשמת היהודי חצובה מתחת כיסא הכבוד. אבותיו ואבות אבותיו משקיפים עליו מלמעלה, הם דואגים לו ולנשמתו. גם מי שהתרחק מהם ונהיה בבחינת 'בני גרשון' - מצוה עלינו לשאת את ראשו, לרוממו ולקרבו אל צור מחצבתו, אל אבינו שבשמים.

כולם שווים בעיני השי"ת

שהאדם ידע שיעקר הזכות לקניין התורה, תהא לו רק אם יקפיד על המידות ויתקן את הדברים הנוגעים לבין אדם לחברו ורק בזה הוא יתנשא ויתרומם בדרכי ה'.

ועל האדם ליטול מוסר מן הקב"ה היאך הוא מונה ומנשא ומגדל את השבטים לספור אותם ולחלוק להם כבוד למשפחותם, ואינו מזלזל חס ושלום ולו בשבט אחד וכי כולם שווים בעיניו. ועד כמה הקב"ה דואג למשפחת הקהתי שיש להם עבודה מסוכנת במשכן שהם מנושאי הארון כמו שנאמר (במדבר ד, יח) "אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי". וכן דאג הקב"ה להחשיב את משפחת הגרשוני על אף שאין להם תפקיד חשוב כמו משפחת הקהתי, ואף פירט אותם בתורה ונתן להם פסוקים להיות נכתבים על שמם בתורה.

ואם הקב"ה מחשיב ומכבד ומוקיר את שבט לוי למשפחותם בעבור שהם עובדים בבית המקדש, ואף שלמעשה לכבוד יחשב לשבט לוי בזה שהם נבחרו לעבוד במשכן, ובכל זאת הקב"ה מכיר להם טובה - בודאי שקל וחומר ילמד כל אדם לעצמו עד כמה יש לגדל ולרומם את הזולת וערכו יהא יקר בעיני האדם, ורק בדרך זו נזכה כולנו לקבלת התורה האמיתית כי "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה".

זוכר אני שפעם אחת בא אלי אדם לבקש ברכה. וסיפר שיש לו שלוש בנות שהגיעו לפרקן ולרש אין כל במה להשיאן, ועוד - שדירה לעצמו אין לו וגר בשכירות.

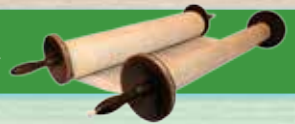
שאלתי אותו האם ירצה עזרה כספית, השיב לי האיש שאינו חפץ בצדקות אלא רוצה עצה נכונה וברכה מהרב שהקב"ה יפתח לו שערי שמים וסייעתא דשמיא.

וכאשר שאלתי, והלא שכנך עשיר גדול מאוד ובודאי יכול לעזור לך. השיבני הלה - הקב"ה הצליח לו את מזלו, שיהיה לו בהצלחה, מה גם שהוא טורח ועמל על כך. וגם אני - איני רוצה צדקה ואני בטוח בה' שיכול לפרנסני...

וכשמעתי את המילים הללו יוצאות בתמימות מפיו, התפעלתי מאוד מטוב ליבו שאינו צר עין במה ששייך לזולתו ואף שהוא עני ואין לו מאום, ואילו לחברו יש. ואמרתי לו כי אני סמוך ובטוח, שעם כזו אמונה ותמימות שיש בו ועם טוב ליבו כשהוא שמח במה שיש לו ואינו מתקנא באחרים - הרי שהקב"ה ייתן לו פרנסה בשפע לחתן בנותיו, ואל לו לדאוג - כי אלפי דרכים למקום ברוך הוא לתת לו כפי מחסורו אשר יחסר לו.

ועל כן פרשת נשא נקראת בסביבות חג השבועות לפניו או לאחריו. כדי

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ויהי איש אחד" (שופטים י"ג)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על נזירות שמשון והדרכת הנביא לאמו בענייני הנזירות, שהוא מענין הפרשה המדברת מענייני הנזיר ומצוותיו.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

חרטה וקבלה לעתיד

אדם שעבר ושמע לשון הרע והאמין בליבו, תיקונו, שיתחזק להוציא הדברים מלבו, שלא להאמין להם.

ועוד יקבל על עצמו להבא, שלא לקבל עוד לשון הרע על אדם מישראל, ויתוודה על זה, ובהו יתקן את האיסורים שעבר על ידי קבלת לשון הרע.

בדרכי אבות

פרקי הדרכה ממשנתו של הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
על מסכת אבות

פניני הפרשה

פרק שישי

ערכה של תורה

"גדולה תורה יותר מן הכהונה"

ידוע מה שסיפרו בגמרא (יומא עא): מעשה בכהן גדול עם הארץ אחד שיצא מבית המקדש במוצאי יום הכיפורים, וכל העם הלכו אחריו ללוותו. כיון שראו את שמעיה ואבטליון הולכים, עזבו אותו והלכו אחריהם.

ואמרו לענין צדקה (הוריות יג, א) ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, וזאת אף על פי שמצות עשה מן התורה לכבד את הכהן, שכמו שנאמר (ויקרא כא, ח) וקדשתו, ודרשו חכמינו ז"ל "וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון לקריאת ספר תורה, ולברך ברכת המזון ראשון, וליטול מנה יפה ראשון". מכל מקום כאשר הכהן הוא עם הארץ, התלמיד חכם קודם לו.

ואנחנו רואים שהתורה מכפרת אפילו בזמן שאין לנו כהונה וקרבת, כמו שאמרו בגמרא (מנחות קי.) "כל העוסק בתורת חטאת, כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם, כאילו הקריב אשם".

ומן המלכות. הנה מצינו אצל דוד המלך ע"ה (מו"ק טז, ב) בשעה שהיה יושב בישיבה לפני רבו, לא ישב על גבי כרים וכסתות, אלא היה כופף ידיו ורגליו ביחד ויושב לארץ, לפי שבעה שלמד תורה הכניע את עצמו מתחת לה, ואף על פי שהיה מלך.

ומצות עשה על המלך שיכתוב לו ספר תורה, ויקח אותו עמו בכל מקום שהוא הולך, כמו שנאמר (דברים יז, יט) "וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את ד' א-להיו לשמור את כל דברי התורה הזאת". ואמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין כא:): יוצא למלחמה - מוציאה עמה, נכנס - הוא מכניסה עמו, יושב בדין - היא עמו, מיסב - היא כנגדו. והטעם, כדי שכל מעשיו יהיו לפיה התורה, ואין המלכות למעלה מן התורה, רק כולה נכנעת תחת חוקי התורה.

וספר לי כ"ק אבא מארי זיע"א, שפעם בא הצדיק רבי חיים בנבינשתי זיע"א למרוקו, ובא לקבל את פני הסבא כ"ק רבי יהודה פינטו זיע"א, אביו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, ונהג בו כבוד גדול. וכאשר חזר לירושלים שלח לו מאז כסף. פעם שאלו אותו תלמידיו: למה רבינו מכבד כל כך את הצדיק רבי יהודה פינטו זיע"א, הרי גם לרבינו יש זכות אבות, ומדוע כבודו מתבטל כל כך בפני רבי יהודה פינטו?

וכך השיב להם הצדיק: "רק מי שיש לו זכות אבות יודע להעריך באמת זכות אבות, ולפי שיש לי זכות אבות, אני מכיר ומעריך את זכות האבות שיש לו לרבי יהודה, ולכן אני מתבטל בפניו".

הברכה היא אישית

"כה תברכו את בני ישראל" (במדבר ו, כג)

מפני מה הפסוק פותח בלשון רבים: "כה תברכו - את בני ישראל - אמור להם", ולאחר מכן, בברכות עצמן הוא ממשיך בלשון יחיד: "יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך" וכן על זה הדרך?

ביאור נחמד לכך כותב בספר 'דן מדניאל', שהרי לא לכל ברכה יפה לשון רבים, לפי שאין ברכה זו שווה לכל נפש ונפש.

למשל "יברכך" - משמעו 'בממון' / 'בבנים'. והנה ממון הוא דבר שלאחד יש בו ברכה, ולחברו קלה - שהממון מקלקלו ומסיטו מדרך הישר. והוא הדין בבנים. כשהבנים הם בנים טובים המביאים נחת להוריהם, הרי זו ברכה, ואילו כשהם מסיבים להם צער ועוגמת נפש, אין זו ברכה אלא היפוכה.

ולפיכך נאמרו אפוא הברכות בלשון יחיד - לכל אחד ממין הברכה שהוא זקוק לה...

סגולה לקבלת התפילה

"כה תברכו את בני ישראל" (במדבר ו, כג)

בספרים הק' מובא שמצווה מרוממת זו, מעוררת רחמים בשמי מרומים להשפיע שפע חסדים מרובים ולהושיע את בני ישראל בתשועת עולמים.

פנינה יקרה מביא בספר 'ארץ החיים' מתלמידי הבעש"ט זיע"א, שיש קבלה מהגה"צ רבי שמשון מאסטרפאליע זי"ע, שבאלו הזמנים הללו מסוגל מאוד שיקובל בקשתו, היינו: בעת פתיחת ארון הקודש, ובעת הגבהה עם הספר תורה; ובעת נשיאת כפים. והוא מסיים בעצה טובה: "על כן מי שיש לו איזה בקשה יבקש בעתים הללו - בטח יקובל תפלתו".

מייצ'נג נדיר בערכו

"כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת" (במדבר ז, יד)

מי שממעט מאכילתו אפילו כף אחת ונותנו לעני, שווה שכרו "עשרה זהב", דהיינו זהב הרוחני - ומי יודע כמה ערכו.

ואם נותן קערה אחת אוכל לעני, שכרו 'שלישים ומאה משקלה' ('אבני השמים').

רעיון מקורי ללא חיקוי

"ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר" (במדבר ז, יח)

בפרשת הנשיאים אנו רואים שהתורה הקדושה שמדקדקת באותיותיה, מאריכה וכופלת שוב ושוב את קרבנות הנשיאים, הגם שכולם שווים במתנת ידיהם.

ועוד דקדוק: הנה בקרבן הראשון נאמר "וקרבנו קערת כסף אחת" ואילו אצל השני נאמר "הקריב את קרבנו".

על פשר השינוי הלזה עומד מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל בספרו 'אור לציון' - חכמה ומוסר, והוא מפרש שהתורה מדגישה בזה שהקרבנות כל נשיא היתה מחמת התעוררותו הוא ולא על ידי שראה מעשה האחרים ועשה כמותם, ולכן מובן זה שהתורה האריכה וכפלה את סדר מתנות הנשיאים, ומכאן גם הטעם מדוע בנשיא השני נאמר "הקריב את קרבנו" - מעצמו.

ויש בזה גם לקח מוסרי: "ומזה ילמד כל תלמיד חכם המורה הוראות ברבים שלא יפסוק על סמך דברי פלוני שקדמו, אלא יעיין בכל דבר בשרשו הדק היטיב ויפסוק הוא בעצמו".

קוים לדמותה של אשת חיל בישראל

ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערתיקה

תיאור מופלא אודות צדקותה של הרבנית מרת בילה ע"ה, אשתו של רבי יהושע פלק כץ זצ"ל בעל הסמ"ע, כתב לימים בנה בהקדמה לחיבורו הנודע דרישה יו"ד, וכה הם דבריו המאלפים:

"מי יוכל להעלות על הספר ולספר רוב גודל תפארת יקר מעלת האשה החשובה, הגבירה הצנועה והחסידה והישרה, הלא היא א"מ הרבנית מרת בילה, בת הקצין והנדיב הר"ר ישראל אידלש ז"ל, ישבה בתענית מדי יום ביום ובלילה לא אכלה דבר הבא מן החי, ובידה מפתח עזרת הנשים שהיתה ראשונה מבאי בית הכנסת, ואחרונה שעה אחת או ב' אחר יציאת העם מבית הכנסת. ואחר התפילה לא שמה נפשה לשום דבר בטלה רק מחיל אל חיל עוסקת בתורה פרשה של ימי השבוע עם פרש"י ושאר מפרשים, כידוע לכל תלמיד אמ"ו ז"ל מאוכלי שלחנו, שתמיד אשר היו פוטרין השולחן בדברי תורה, היתה אזורת כגבר חלציה במשא ומתן בד"ת, ולפעמים אשר המציאה מדעתה איזה פטש מתוק מדבש נופת תטופנה שפתותיה".

"ואחר שעוסקת בתפלה ובתורה, עוסקת בגמילות חסדים לבקר חולים ולנחם אבלים, ולא היה בעיר שלא כתתה עצמה בתוכה, אם היה עוד היום גדול לא שמה נפשה לבטלה, היתה עוסקת במלאכה טווה ציצית וגידין לתפור הס"ת, ותפרה טליתות וקיסל, וראתה על הבית בהדרכת בניה ונכדיה ושאר בחורים ונערים להיטיבה עמה לתת לפנייהם מאכלים, ובתיקון פשתן שלהם ובחפיפת ראשם לשבת. לא היה בה שום צד גאווה, וידה פתוחה בצדקה יותר מכדי ערכה, וכל הליכותיה ומחשבותיה ומעשיה לחשוב מחשבה לעשות תמיד דבר מצוה. ומי יוכל לפרט כל פרטי מעשיה הטובים בחסידותיה ובפרישותיה, ומה שאסרה על נפשה אף במותר לה אשר תקצר היריעה מהכיל כידוע ומפורסם לכל".

תפקידי הוא להביא טרף לבית

זוהי כוחה של האם היהודייה, אשת חייל, שבחכמתה מעניקה טרף לביתה ומעמידה דורות ישרים מבורכים.

וזכה סיפור חייו של רבי עזרא עטייה זצ"ל, ראש ישיבת 'פורת יוסף', שנולד לאביו חכם יצחק עטיה שהיה מלמד תינוקות בקהילה היהודית של חאלב, ולאמו מרת לאה, בתו של חכם מיכאל שמעא, צאצא של החכם המפורסם רבי אליהו שמעא. בהגיעו לגיל שלוש, החל עזרא הקטן את לימודיו ב'כותאב', בית התלמוד תורה לילדי ישראל בארם צובא, וניכרו בו הכישרונות הגדולים המעידים על עתידו. בידיעותיו עלה על כל ילדי כיתתו, ואף כאשר החל את לימודיו אצל המלמד והמקובל המפורסם רבי אליהו עבוד זצ"ל, התברר שרמת

ידיעותיו עולה על שאר התלמידים.

ההורים המאושרים לא ידעו את נפשם מרוב שמחה, אך הדאגה לבנם לא נתנה להם מנוח: מי יהיה המורה שבידו יפקידו את המרגלית הטובה שזכו בה. ואכן מהשמים סייעו בידם, עזרא למד אצל החכם רבי יהודה עטיה, החסיד ובעל המידות, שהעניק לתלמידו את הבסיס לעיון מעמיק והקנה לו את הדרך הנכונה ללימוד. בנוסף לזאת זכה הנער בחברותא הראויה לו.

השקידה וההתמדה הניבו את פירותיהם. הבחור עזרא הלך והתעלה בתורה. שליטתו בש"ס ובמפרשיו היתה עצומה, והוא רכש ידיעה מקיפה בשלחן ערוך ובנושאי כליו, אך כל זה היה בסתר ובצנעה, עדיין לא הגיע זמנו להתגלות.

אך שנת תרס"ו היתה הרת גורל במשפחת עטיה. ראש המשפחה רבי יצחק לא עמד בעומס הפרנסה והדוחק, ונפל למשכב. בט"ו במרחשון נפטר לעולמו, בהותירו את אשתו האלמנה, ואת בנו הצעיר עזרא עם הרגשת יתמות מכאיבה וצורבת. אחיו ואחותו הגדולים כבר היו נשואים, ועול הדאגה לאם נפל על שכמו, הוא חש כי עליו להביא טרף לביתו.

זמנים קשים הגיעו והרעב החל לתת את אותותיו בבית. רבי עזרא לא דאג לעצמו, את ייסורי הרעב קיבל באהבה. אך כאשר קרה ובערב שבת עדיין לא היתה פרוטה בבית להכין את צרכי השבת, לא יכול היה לראות בצער אמו. הוא הסתובב בבית המרוקן, נוגע וממשמש בחפצי הבית, אולי ניתן יהיה למכורם.

מדוע אינך הולך ללמוד בבית המדרש? שאלה אמו.

אך הוא השיב - כיצד זה אוכל ללכת ובידי אין כל לתת לך?

אל דאגה בני - ענתה האם באומץ - תפקידך הוא ללמוד תורה, ותפקידי הוא להביא טרף לביתנו, הקדוש ברוך הוא יעזור לנו.

סמוך לכניסת השבת חזר רבי עזרא הביתה. לימוד התורה היה לו למשיב נפש במשך כל היום, והשכיח ממנו את מצבו. וכאשר נכנס הביתה קיבלה אמו את פניו בפנים מאירות. הפתעה חיכתה לבן היקר: צרכי השבת היו מוכנים וערוכים. ואמו סיפרה לו בעיניים זוהרות משמחה: כשראיתי את חפצך לשקוד, בכיתי בדמעות שליש לבורא העולם שלא יפריעך מלימוד התורה שהנך כה חפץ בו. וכך מיד לאחר מכן מצאתי עגיל זהב ישן, שהתגלגל ונשכח מאז ימי היותי כלה, ומכרתי אותו לכבוד

שבת המלכה...

הימים עברו, אמו המשיכה לעסוק בכל מלאכה קשה כדי לפרנס את בנה ואת עצמה, אך לא הצליחה לעמוד בקשיי הפרנסה. בלית ברירה החליט רבי עזרא לצאת לעבודה כדי שלא יגוועו ברעב.

ושוב היו אלו דמעותיה של אמו שהרעידו את קירות הבית, בתפילתה החרישית על כך שנצרכת היא לעזרתו של בנה מחמדה, שכה חפץ להתמיד בלימוד התורה בלבד.

והישועה לא איחרה לבוא.

באותו זמן נפתחה בירושלים הישיבה הראשונה לחכמי ארם צובא. רבי עזרא הררי רפול יום את הקמת הישיבה, ורבי רפאל שלמה לניאדו עמד בראשה. כאשר נודע לרבי עזרא הררי רפול שרבי עזרא עטיה החל בלימודי הנגרות אצל דודו, נדהם: האמנם יפסיד העולם את אחד המאורות הגדולים שבו? האם עלול העם היהודי לאבד חלילה את אחד ממוריו לעתיד?

הוא לא התמהמה, ניגש אל רבי עזרא ואמר לו: בוא ללמוד בישיבה, ודאגת פרנסתך מעתה - עלי ועל צווארי. בשבח ובהודיה לד' החל רבי עזרא את לימודיו בישיבת 'אהל מועד', שם תפס עד מהרה מקום בכותל המזרח של הלומדים, ונתגלתה ברבים גדולתו העצומה בתורה. ובזכות אותן דמעות ורותחות של דאגת האם, זכתה אמו לאחר מכן, כי בנה יעמוד כארבעים וחמש שנים בראש ישיבת 'פורת יוסף', ואלפי תלמידיו ממשיכי דרכו ממשיכים להפיץ את תורתו עד היום הזה.

בשורה טובה לשוחרי תורה

הופיעו ויצאו לאור הספרים החשובים

אעירה שחר

על התורה והמועדים
ו' חלקים

מאת מורנו ורבנו הגה"צ

רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בתי כנסת בתי מדרש, ישיבות וכוללים

המעוניינים לקבל את הסט ישלחו פקס 02-6433570